

**Нови критериуми
за финансирање
на програми
од културна
автономија**

**Интервју со
Илија Христовулов:**

**Толеранцијата,
интегрираноста
и културната
сплотеност ја
красат ЗМРХ**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXIV 2016.

СЕПТЕМВРИ – ОКТОМВРИ
RUJAN – LISTOPAD

БРОЈ

103

ISSN 1333-7769

Спој на генерации како дел од приказната на ЗМРХ

**Роденденски концерт на МКД
„Браќа Миладиновци“**

Денови на македонската култура во Истра

БЛАГОСЛОВЕН БОЖИК И СРЕКНА НОВА 2017 ГОДИНА

Mikrogranule za otapanje u ustima
Magnezij 400 + B complex osiguravaju dnevnu opskrbu magnezijem zajedno s vitaminima B skupine, u cilju zadovoljenja povećanih potreba organizma.

DODATAK PREHRANI

Magnezij

+ B complex 400

20 vrećica
s okusom grejpa

- **Magnezij doprinosi normalnom funkcioniranju živčanog sustava**
- **Magnezij doprinosi normalnoj funkciji mišića i ravnoteži elektrolita**
- **Niacin, Pantotenska kiselina, Vitamin B₂, Vitamin B₆, Folna kiselina i Vitamin B₁₂ doprinose smanjenju umora i iscrpljenosti**

Prekomjerno uzimanje može imati laksativni učinak.

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Ана Азеска – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Пример за пример

Годините поминуваат, а јубилеите се мно-
жат“ – ми кажа една млада Македонка
„неодамна во Сплит. Не бев сигурна дали
добро ја разбрав. Но, таа веднаш продолжи: „Јас
сум во Хрватска помалку од една година, но, во
дружењето со хрватските Македонци дознав за
многу прослави, јубилеи, свечености кои оваа го-
дина се одбележуваат во нашата дијаспора ши-
рум Хрватска, и посебно сум горда. И среќна.“

Таа е, вели, свесна дека станува збор за бла-
городни дострели и „ехо“ на едно изминато вре-
ме кое македонската дијаспора во Хрватска не
го губеше во ниту еден момент, туку го искори-
сти да се претстави и креативно инкорпорира во
младата хрватска држава и при тоа да го мани-
фестира, сочува и негува својот културен и исто-
риски идентитет.

Токму оваа реминисценција е добра прили-
ка да спомнеме уште еден јубилеј, можеби и
најважен за нас Македонците во Хрватска. Да,
зборувам за 25 години од основањето на Заед-
ницата на Македонците во Република Хрватска.
Временски интервал кој се совпаѓа со самостој-
ната Македонија. Интервал во кој македонската
дијаспора е вклучена институционално во мно-
губројните хрватски општествени сегменти. Ин-
тервал во кој Македонците влегоа како малцин-
ство во хрватскиот Устав, а македонскиот јазик
и култура се изучуваат во голем број училишта.
Интервал во кој на Универзитетот во Риека е во-
споставен најголем Лекторат за македонски ја-
зик во светот. Интервал во кој македонски кул-
турни друштва секојдневно дејствуваат во сите
делови на Хрватска потврдувајќи ги своите
вредности и афирмирајќи ја Македонија.

Во тоа светло треба да се согледа вистинска-
та улога на институтот „Заедница на Македон-
ците во Република Хрватска“ и сосема оправда-
но да се даде и нагласи посебна валенција на ју-
билејната 25-годишнина. Да не заборавиме, овој
културен „бастион“ познат и афирмиран како
ЗМРХ, без целосна поддршка не би бил успе-
шен, а нитивозможен. Моралната и материјал-
ната поддршка која хрватската држава ни ја
овозможува овие 25 години е пример за пример.
Пример за соживот, толеранција, интегрираност,
културна и историска сплотеност...

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

25 години самостојност и сувереност на Република Македонија

По повод Денот на независноста на Република Македонија, Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска организираше свечен прием

на 12 септември во хотелот „Еспланаде“ во Загреб. Годинава се одбележуваа 25 години самостојност и сувереност на Република Македонија.

По обраќањето и честитките на амбасадорката Даниела Караџоска за празникот 8 Септември, на приемот настапи пејачката група „Моми бисерни“ во придружба на инструменталната група „Охридски бисер“ при истоименото македонско културно друштво од Загреб и под палката на водителот Сафиудин Алимоски. Во фоајето беше поставена и филателистичка изложба на Драгољуб Сиљаноски од Нашице која да-

де приказ на стари македонски разгледници и пригодни коверти кои го поврзуваат македонскиот и хрватскиот народ.

Приемот беше збогатен со присуство на бројни амбасадори и голем број на истакнати личности од политичкиот, културниот, научниот и економскиот живот во Хрватска, како и претставници на македонската и на останатите малцински заедници.

Е. П.

Одбележана независноста на Република Македонија во Риека

Оваа година е во знакот на одбележување на четврт век постоење и за Заедницата на Македонците во Република Хрватска, но и за нашата татковина Република Македонија. Токму на 8 септември пред 25 години, Република Македонија стави крај на полувековното заедништво со уште пет други републики во рамките на СФРЈ, и реши да го започне својот самостоен пат како независна суверена и самостојна република.

Како и секоја година така и оваа, МКД „Илинден“ од Риека не го заборава овој датум и во своите простории го одбележа значајниот ден за сите Македонци, како во Македонија, така и надвор од неа. На пригодното

дружење присуствуваа членови на клубот, Македонци кои долги години живеат и работат во Приморско-горанската жупанија, но и граѓани на Риека кои се на некој начин поврзани со Македонците и со Македонија и се големи почитувачи на македонскиот народ и на македонската култура.

На прославата присутните ги поздрави претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и на МКД „Илинден“ од Риека, Илија Христодулов, кој ја искористи можноста да даде една ретроспектива на сиве овие години независност на нашата татковина, исполнети и со

убави, но и со тешки моменти, а кои Македонците во Република Хрватска секогаш знаеле да ги одбележат, да ги прослават, но и да дадат поддршка кога имало потреба за тоа.

МКД „Илинден“ Риека секоја година, уште од своето основање, го одбележува овој свечен датум за македонскиот народ кога за првпат по илјадагодишно ропство е формирана независна македонска држава. Осми септември 1991 година е датумот кога се одржа референдумот за прогласување на независна македонска држава на територијата која дотогаш беше во состав на СФР Југославија.

Ана Азеска

Нов парламентарен состав во Македонија

Во Република Македонија се одржуваат уште едни предвремени парламентарни избори

Имакедонската дијаспора имаше можност за остварување на своето право на глас за избор на пратеници во македонското Собрание на 11 декември. Со претходна пријава во дипломатско-конзуларните претставништва на земјата во странство, македонските државјани кои живеат и работат надвор од границите на РМ, можеа да гласаат за новите парламентарци.

Гласањето на македонската дијаспора се одржа во сабота на 10 декември. Во Хрватска се гласаше во просториите на македонската амбасада во Загреб, каде се пријавија над 120 лица. Во некои дипломатско-конзуларни претставништва во светот се пријавиле помалку од 10 македонски граѓани и таму не се организирале гласање.

Според информациите од Државната изборна комисија, политичките партии кои учествуваат на парламентарните избори на 11 декември, потпишале Кодекс за фер

и демократски избори, со што лидерите на партиите кои ставиле потпис на документот ја реafirмирале заложбата на своите партии и коалиции изборите во Македонија да поминат фер и демократски.

Да потсетиме. Во Македонија, од воведувањето на политичкиот плурализам, досега се одржани пет редовни и два предвремени парламентарни избори. Македонските граѓани гласале на предвремените избо-

ри во 2008 и во 2011 година, а првите парламентарни избори се одржаа кога земјата сè уште беше во состав на СФРЈ. Останатите избори следуваа по осамостојувањето на Република Македонија во 1991 година.

Во последните години мнозинството во македонскиот парламент го чинеше коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ, додека опозицијата предводена од СДСМ изборите ги оцени како нерегуларни и одлучи да ја бојкотира работата во Собранието. По 15-месечен бојкот, на 1 септември 2015 година опозицијата предводена од СДСМ повторно се врати во собраниските клупи.

Покрај парламентарни избори, во Република Македонија досега се одржани четири претседателски избори. За прв претседател на независна Македонија беше избран Киро Глигоров.

Исто така, во земјата беа организирани и шест локални избори.

Милена Георгиевска

Нови критериуми за финансирање на програми од културна автономија

Советот за националните малцинства на РХ, на последниот состанок усвои нови Критериуми и Методологија на следењето и вреднувањето на финансискиот дел на програмата. Секое друштво кое ќе аплицира за средства од Советот, ќе мора да има одвоена жиро-сметка наменета само за таа цел

На 10 ноември 2016 година, Советот за националните малцинства на Република Хрватска го одржа својот 70. состанок на кој најважен дел беше расправа и донесување на нови обединети Критериуми за финансирање и договарање на програмите за културна автономија, како и Методологијата на следењето и вреднувањето на спроведувањето на финансискиот дел на програмата.

Најважните новини во овие критериуми се претставени во неколку точки во кои накратко ќе ги прикажеме најважните работи на кои се однесуваат:

- Од 01.01.2017 г. секое друштво ќе мора да има посебна жиро-сметка која ќе служи единствено за трансакции со средствата што се добиваат како донација од Советот за националните малцинства на РХ, а истовремено ќе мора да се води одвоена книга на благајна која се однесува само на оваа сметка. Досега тоа беше обвр-

ска само на оние друштва кои примаа преку 70.000,00 куни донации преку донации. Според новите критериуми сега ќе бидат **ОБВРЗАНИ сите друштва да имаат по две одвоени сметки;**

- Друштвата кои ќе отвораат нови жиро-сметки, должни се да достават Договор со деловната банка од кој ќе биде видливо дека истиот ќе служи само за овие потреби. Оние друштва кои веќе имаат направено посебна жиро-сметка мораат да внимаваат дека на ден 31.12.2016 г. на таа сметка мораат да имаат салдо од 0,00 куни;

- Има измени и во обрасците за пријавување и за известување. Кај културниот аматеризам се намалува бројот на потребните членови од 10 на 5 за музичка, драмска или ликовна секција (чл. 10-15). Од оваа година мора да се воведат и листи на доаѓање на проби по одредени секции, затоа што и тие ќе

бидат контролирани во најавените контроли на работа;

- Обрасците за програмите и нивните пријавници главно ќе останат исти, што значи дека нема да дојде до некои посебни промени.

Поради сето ова на сите Друштва им се препорачува да набават на време:

- потврди за неказнување на законскиот претставник;

- да подготват печатени листи од најмалку 20 припадници на националното малцинство од Регистарот на избирачите, а кои се членови на друштвото;

- да направат План на работа за 2017 г. (специфициран по групи и со план на настапи) и финансиски план на приходи и расходи за 2017 г.

Најголемата новост е дека од оваа година пријавите ќе се вршат преку интернет, преку апликација која беше претставена на семинар на 28 ноември 2016 г. во Загреб.

Биљана Митревски

Честитки за јубилејот на Заедницата на Македонците во РХ

На 22 октомври, Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ во полн состав ја одржа својата втора седница во просториите на ЗМРХ во Загреб. На седницата присуствуваа и протојереј Кирко Велински, свештеник на МПЦ во РХ, Зорица Велиновска, претседателка на УО на МПЦО „Св. Злата Мегленска“ Загреб, Томе Апостолоски, претседател на Советот на МНМ за Град Загреб, Никола Гроздановски, почесен претседател на ЗМРХ

и Здравко Бодрожич пријави на програми од Амбасадата на РМ во РХ. Претседателот на УО на ЗМРХ, Илија Христовулов, во воведниот говор ги поздрави сите присутни и им даде збор на гостите, кои ја честитаа 25-годишнината на ЗМРХ со желби за уште многу успешни години, активности и соработка. Протојереј Велински повика и на заедништво и солидарност во изградбата на Македонската православна црква во Загреб.

Во работниот дел на седницата, по усвоениот дневен ред и записникот од 1. седница, беше усвоен и Кварталниот финансиски извештај на ЗМРХ. Потоа се дадоа предлог-

пријави на програми за 2017 година на ниво на ЗМРХ до Советот за националните малцинства на РХ, како подготовка за Јавниот повик кој се очекува да биде објавен до крајот на годинава. Се расправаше за годинешните програми, главно за Денот на ЗМРХ во КС „Ватрослав Лисински“ во Загреб, Рациновиот ден – Бели мугри во Самобор и Денот на глаголицата во Истра. На крајот, се донесе одлука за правење на попис на имотната состојба на ЗМРХ за 2016 година, а за пописната комисија се именуваа Олга Чичек, Цветко Поповски и Виолета Штерјова.

Е. П.

Прославен Денот на малцинствата во Загребската жупанија

Денот на Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства во Загребската жупанија годинава беше прославен по четврти пат на 23 септември во ресторанот „Сабљик“ – Врбовечка Дубрава во близината на градот Врбовец, со пригодно дружење и културна програма. Пред почетокот, за добредојде гостите можеа да вкушат различни специјалитети и да ги разгледаат етно ракотворбите и останатите обележја на малцинствата што беа изложени на штандовите пред ресторанот.

Претседателот на Координацијата, Имбро Беркеш, ги поздрави присутните и амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, а потоа му даде збор на домаќинот на вечерта, Фрањо Вондрачек, претставник на чешкото национално малцинство. На прославата се обрати и саборскиот пратеник Дражен Бошњаковиќ, претседател

на Собранието на жупанијата. Меѓу гостите беше и Лена Гапиќ, претставничка на македонското национално малцинство за Загребската жупанија.

По претставувањето, започна културно-уметничката програма на која настапија црногорското малцинство со хорот „Монтенегро“, македонското со

вокалната етно група „Езерки“, чешкото малцинство „Чешка беседа“ и ромското со групата „Ромски сон“. Вечерта со песна ја збогати и тамбурашкиот состав „Плетери“, а видно расположените гости заедно со нив пееја и танцуваа до раните утрински часови.

Е. П.

Толеранцијата, интегрираноста и културната сплотеност ја красат ЗМРХ

По повод 25-годишнината од формирањето на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, разговараме со нејзиниот претседател Илија Христовулов

вање и адекватна финансиска поддршка, за што во името на сите нас им искажувам голема благодарност.

Македонците креативно се претставуваат во Република Хрватска, што го потврдија и на прославата по повод одбележувањето на јубилејот во салата Лисински на 30 октомври 2016 година. Беше претставена цела лепеза на активности од друштвата. Како успевате да се координирате со оглед на тоа дека македонски културни друштва постојат во различни градови во Хрватска?

Координацијата си тече по свој пат, понекогаш не е лесно, но сè се може, кога се сака. Како што знаете, постојат шест македонски културни друштва кои делуваат во рамките на Заедницата и тоа: МКД „Илинден“ од Риека, како првоосновано и најстаро Друштво, МКД „Македонија“ од Сплит, МКД „Охридски бисер“ од Загреб, МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек и МКД „Билјана“ од Задар. Сите овие Друштва имаат свој претставник во Управниот одбор на ЗМРХ преку кого, а во согласност со Статутот на ЗМРХ, се координираат сите активности, без оглед дали се работи за списанија, издаваштво, културен аматеризам, културни манифестации и ред други работи кои што се во делокруг на работата на ЗМРХ. Работите се извршуваат најодговорно и совесно.

Потребен ни е млад кадар

Преку своето дејствување Заедницата на Македонците како познат и веќе добро афирмиран „бастион“ пред сè шири

вибрации за соживот, толеранција, интегрираност и културна сплотеност. Какви се плановите во иднина?

Со сигурност можам да речам дека во овие изминати 25 години ЗМРХ стана респектабилна, афирмирана и етаблирана во Република Хрватска, па и пошироко. Тоа не е направено преку ноќ. Благодарейќи на сите активисти кои што со својот несебичен труд во овие изминати 25 години континуирано работела и работат на извршувањето на Планот и програмата за остварување на целите и задачите на ЗМРХ, нè поставува во таа рамка на „бастион“. Толеранцијата, интегрираноста во општеството и културната сплотеност, токму се оние параметри кои ја красат ЗМРХ и од кои можат многумина да учат и да го следат нашиот пат. Ова не се флоскули, туку вистина која ја кажуваат други во прилика на многу културни манифестации и средби. Плановите за во иднина се во секој случај амбициозни и пред сè сериозни и реални, меѓутоа, како што и реков, желбите се едно, а реалноста е друга. Сè е во зависност од финансиски средства. Не смееме да бидеме нескромни, финансиските средства кои што ни ги обезбедува Република Хрватска во состојба на економска криза мора да бидат доволни за остварување на Плановите и програмите, и кон тоа мораме да бидеме крајно благодарни на Советот за националните малцинства на Република Хрватска и на сите други институции од регионално и локално ниво. Планот над Плановите е тој што нè мачи сите подеднакво „млад свет, млад кадар“. Тоа не е болка само кај нас, туку и кај сите други. Ние мораме да изнајдеме модел и начин како да ги афир-

Годинава е во знакот на јубилејната 25-годишнина од постоењето на Заедницата на Македонците во Република Хрватска. Четврт век македонската дијаспора во Хрватска институционално е вклучена во многубројните хрватски сегменти. Беше ли тежок патот во сите овие изминати години?

Пред сè, би сакал да им го честитам на сите овој 25-годишен јубилеј и воедно да им се заблагодарам на сите подеднакво за немерливиот придонес кој е даден во овие изминати 25 години. Не е едноставно да се одговори на ова комплексно прашање само со лесно или тешко. Во секој случај макотрпен пат кој што чекор по чекор го чековреме сите, а посебно оние кои го положија камен темелникот на ЗМРХ. Желбите беа едно, но можностите сосема друго. Гледано од денешна перспектива, направено е многу, пред сè благодарейќи на Република Хрватска, која што од самиот почеток со Уставниот закон за правата на националните малцинства ни овозможи начин на делу-

мираме и привлечеме младите кои ќе ја продолжат оваа работа. Минатото си е минато и од тоа треба да се учи и да се вадат поуки, но за жал е само минато и свршено време, а сегашноста и иднината се реалност која ни следи.

Во ЗМРХ посебно сте фокусирани на негувањето на македонскиот јазик и зачувувањето на културниот идентитет. Успеавте изучувањето на македонскиот јазик од основно образование да го проширите на сите степени на образование, преку средно, до студии. Каков е интересот кај младите за македонскиот јазик?

Пак ќе речам дека е тоа заслуга и благодарност на Република Хрватска и Министерството за образование, наука и спорт, кои ни го овозможиле тоа. Лекторатот за македонски јазик на Филозофскиот факултет во Ријека, како проект на проф. Горан Калоѓера, има повеќедесетилетна традиција. По распаѓањето на СФРЈ, тој беше обновен во академската 2008/2009 година, а негов раководител беше редовниот универзитетски професор д-р Васил Тоциновски. По неговото заминување во пензија на неговото место дојде проф. Ана Азеска. Тоа е најзначајниот и најголем македонистички центар во светот. Низ него поминале илјадници студенти од кои повеќе десетици на македонистичките предмети ги одбраниле своите завршни и дипломски работи. Покрај македонски јазик, на Лекторатот се предаваат: Македонска култура и цивилизација, Македонска литература на 19. и 20. век и Монографски пристап кон теми од современата македонска литература. Прирачникот/учебникот за предметот „Македонска култура и цивилизација“ е прв труд воопшто од ваков вид во Р. Хрватска и неговата појава е вистинска потреба не само за студентите, туку и пошироко за читателската публика. Покрај ова, секако е многу значително и не смее да се изостави изучувањето на ма-

кедонскиот јазик, култура и цивилизација во основните и средните училишта како дополнителна настава по моделот Ц за припадниците на македонското национално малцинство во Република Хрватска. Интересот е голем и видлив од претходното, а тоа го потврдува и интересот на возрасните за изучување на македонскиот јазик, во кој правец се работи интензивно.

Мост

ЗМРХ ја поистоветуваат со мост кој постојано обединува, гради и создава нови вредности. Низ сите овие години се оставени неизбришливи траги низ бројните манифестации, активности и дејности. Исто така, имате можност преку „Македонски глас“, списанието на Заедницата, токму да ги регистрирате сите настани и активности, а посебно внимание посветувате и на издавачката дејност. Колку сте задоволни од поддршката што ја дава хрватската држава во овој сегмент?

ЗМРХ токму ја има и таа функција, меѓу останатото, да биде и мост помеѓу Република Хрватска и Република Македонија, па и пошироко во изградување и надоградување на сите културни и други врски и односи. Ако ја отворите интернет страницата на ЗМРХ, ако сумираме сè што сме направиле до сега, колку книги се отпеча-

тени, колку и колку се... благодарјќи на „Македонски глас“ ќе видите голем дел од сè што се случувало и што е направено. Има вистина во тоа ако нештата не се забележат како да не се случиле. Токму во тоа е функцијата на „Македонски глас“ за кој неодамна имавме одбележување на 100. број. Меѓутоа не е тоа сè, тука се и бројните монографии на Друштвата во кои што е направена ретроспектива на сè што се случувало. Тука се и бројните дела кои се отпечатени преку ЗМРХ, коишто имаат значително место во издавачката дејност на ЗМРХ. Што се однесува до задоволството за поддршката што ја дава Република Хрватска преку Советот за националните малцинства на Република Хрватска нема збор, само едно големо благодариме. Исто така, ја користам оваа прилика да искажам голема благодарност до сите досегашни главни уредници на „Македонски глас“ и на сите редакциски одбори, дописници и на сите оние кои што придонесувале и придонесуваат ова списание редовно да излегува.

Нека ни е вековито и берикетно и нека Ви се честити претстојните Божиќни и Новогодишни празници со желба да си ја дочекате 2017 година здрави и живи во мир и Божји благослов.

Милена Георгиевска

Спој на генерации како дел од приказната на ЗМРХ

Во изминативе две и пол децении Заедницата на Македонците во РХ беше мост кој постојано обединуваше, градеше и создаваше нови вредности

А се работи четврт век со визија и цел за информирање, зачувување, промоција, развој и негување на мајчиниот македонски јазик и целокупниот културен и духовен идентитет на македонското национално малцинство во Хрватска и да се реализира таа цел е голем успех. Во овие 25 години членовите на Заедницата на Македонците во Република Хрватска целосно се вложија себеси, твореа, помагаа, едуцираа, ја негуваа традицијата, ги исполнуваа срцата на нашите сограѓани и создаваа плодно тло за идните генерации што дополнително мотивира и понатаму да се продолжи со активно делување на оваа мисија.

По тој повод, на 30 октомври 2016 година во малата сала на КС „Ватрослав Лисински“ во Загреб, беше прославен *Денот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска*. Манифестацијата беше посветена на јубилејната 25-годишнина од основањето на ЗМРХ,

а ја водеше Марија Георгиева-Петриќ. Покровители на настанот беа претседателката на Република Хрватска, Колинда Грабар-Китаровиќ, Советот за националните малцинства на РХ и градоначалникот на Град Загреб, Милан Бандиќ.

Трајни и неизбришливи траги

Хрватската и македонската химна ги исполни заедничкиот хор на друштвата под диригентство на Јагода Тренеска Цветичанин, а по едноминутното молчење со кое се оддаде почит на починатите, претседателот на ЗМРХ, Илија Христовулов во вовдениот говор ги поздрави присутните.

- Прекрасно и неповторливо е чувството што сме денеска заедно и го одбележуваме 25-годишниот јубилеј на ЗМРХ. Убавите настани се израз на мигот, на големите и добри дела кои имаат трајни и неизбришливи траги. Оттука со чест и достоин-

ството на нашето македонско опстојување го одбележуваме нашето организирано дејствување и работа. Тие наши постигнувања денеска не собраа во толку голем број од сите страни на Хрватска. Во изминативе две и пол децении ЗМРХ беше мост кој постојано обединуваше, градеше и создаваше нови вредности. Работевме и се сметаме себеси за вистински следбеници на нашите претходници кои со години градеа доверба, соработка, почит и љубов меѓу хрватскиот и македонскиот народ. Обединети во ЗМРХ и денеска градиме нови мостови на нашето взаемно човечко и хумано опстојување. Нека ни е честит јубилејот, а денот на празнување да се прелева и оплодува уште многу години и децении за вечност и просперитет на Македонија и на Хрватска, на македонскиот и на хрватскиот народ и на сите нивни сограѓани, истакна во својот говор претседателот Христовулов.

Годишнината на членовите на ЗМРХ им ја честитаа и пратеничката на градоначалникот на Град Загреб, Костадинка Велковска и амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска. Во своето обраќање амбасадорката воедно и се поздравил со Македонците со завршувањето на нејзиниот мандат во Хрватска. На свеченоста беа доделени и благодарници за несебично залагање, придонес и афирмација на ЗМРХ.

Меѓу гостите беа и Лука Ѓуриќ, личен пратеник и потпарол на претседателката на Р. Хрватска, Томе Апостолоски, претседател на Советот на МНМ за Град Загреб, протојереј Кирко Велински, свештеник на Македонската православна црква во РХ, Никола Гроздановски, почесен претседател на ЗМРХ, Јудита Реј Худечек, претседателка на Хрватско-македонското друштво, претставници на останатите национални малцинства, Македонци кои живеат и работат во Хрватска, но и голем број на пријатели на Македонците. Честитки за настанот беа упатени и од претседателот на Р. Македонија, Ѓорге Иванов, претседателот на Владата на РХ, Андреј Пленковиќ, претседателот на Хрватскиот сабор, Божо Пе-

тров, претседателот на Советот за националните малцинства на РХ, Александар Толнауер, водителот на Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства на РХ, Бранко Сочанац, претседателот на Градското собрание на Град Загреб, Андрија Микулиќ, градоначалникот на Град Самобор, Крешо Бељак и други.

Камче од мозаикот

Програмата започна со заедничкиот детски хор на учениците од изборната настава по македонски јазик и култура и на детските секции на друштвата со песната *За сите деца* под диригентство на Наталија Лековска. Потоа, на сцената настапија членовите на сите друштва во составот на ЗМРХ со своите фолклорни, пејачки, инструментални, рецитаторски и етно групи, а посебни гости на вечерта беа познатата актерка и пејачка, Костадинка Велковска и вокалната етно група *Езерки*. Исто така, во фоајето можеше да се разгледа богатата изложба на етно ракотворби од етно работилниците на друштвата.

Во тричасовната програма ЗМРХ заедно со македонските културни друштва „Билјана“ од

Задар, „Браќа Миладиновци“ од Осиек, „Охридски бисер“ од Загреб, „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, „Македонија“ од Сплит и „Илинден“ од Риека, успешно и достоино ја промовираа македонската култура пред преполната сала посетители. Спој на генерации што биле или се дел од приказната на ЗМРХ беа задолжени за убавото расположение. Низ ора и песни, рецитали и монодрами, преку звуците на народните изворни инструменти и колоритните македонски носии, најубавото и непроценливо македонско фолклорно богатство со гордост беше презентирano на оваа значајна годишнина. Меѓу присутните се чувствувааше возбуда која будеше емоции и сеќавања. Чувство дека се камче од мозаикот што самите го граделе и во него ја оставале душата, мислите и енергијата. Но и одговорноста пред иднината за која ќе сведочат некои нови јубилеи.

Елизабета Петровска

Дваесет години сликарско творештво на Крунислав Стојановски

Манифестацијата „Деновина браќата Миладиновци“ секоја година, освен во Осиек, се одвива и во Ѓаково, во спомен на големиот мецена на македонските браќа, бискупот Јосип Јурај Штросмаер.

Есенскиот дел на овогодишната 19. манифестација беше во зна-

кот на Дваесетте години сликарско творештво на академскиот сликар Крунислав Стојановски кој на 13 октомври своите дела ги изложи во Музејот на Ѓаковштината. Изложбата е ретроспектива на авторовите дваесет години сликарство, а најголемиот број слики е од циклусот „Лица“ кој за прв пат настанал 1994 година, а присутен е и денес. „Експресивен и длабок, сликарскиот опус на овој уметник никого не го остава рамнодушен“, истакна во своето излагање на от-

ворањето на изложбата директорот на Музејот на Ѓаковштината, Борислав Бијелиќ.

На изложбата присуствуваше и заменикот градоначалник на Градот Ѓаково, Иван Ишасегиј како и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ предводени од претседателот Борис Трајановски и претставниците на македонското национално малцинство за Град Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин и за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљаноски.

Јулијана Тешија

Проектор за наставата по македонски јазик

На 29 септември, членките и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ организираа дружење со граѓаните по повод „22. Денови на македонска култура“

„Творајќи ја вратата на Друштвото, на нашите пријатели и гости симболично им ја пренесуваме пораката на отворено гостопримство“, во краткото обраќање истакна претседателот на Друштвото, Борис Трајановски. Потоа ги покани присутните да ја разгледаат изложбата на активности која за таа пригода ја подготвија членовите, но и да уживаат во музиката, гастрономските специјалитети и дружењето.

На прославата дојдоа претставници на

другите национални малцинства од градот и пошироко, но и соседи од зградата во која се наоѓаат просториите на Друштвото од 2004 година, и целата населбата Вијенац.

Но настанот не заврши овде: во попладневните часови претставниците на македонското национално малцинство за Град

Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин и за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљаноски, заедно со претседателот на Друштвото, Борис Трајановски, на претставниците на ОУ „Вијенац“ каде се одржува настава по македонски јазик по моделот Ц, им предадоа во употреба проектор.

Проекторот ѝ беше предаден на директорката на ОУ „Вијенац“, Весна Врбошиќ, на свечената седница на Градската четврт „Тврѓа“ од страна на жупанискиот претставник на македонското национално малцинство, Драгољуб Сиљаноски. Сиљаноски во своето обраќање истакна дека проекторот е подарок на Училиштето, но и на учениците по македонски јазик затоа што со него се обогатува начинот на кој се презентираат содржините, а Тренеска Цветичанин ја истакна благодарноста за долгогодишната соработка од страна на ОУ „Вијенац“ во чии простории се одвива наставата по македонски јазик за ученици од прво до осмо одделение.

Јулијана Тешија

„Дваесет и две години со вас“

На 15 септември 2016 година, МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек го прослави својот дваесет и втори роденден на најубав можен начин: заокружувајќи ги „Деновите на македонска култура“, организираше концерт на кој настапија сите секции на Друштвото и гостите од КУД „Зора“ од Пишкоревци

Концертот беше одржан под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ, Град Осиек и Осиечко-барањската жупанија, а меѓу бројните гости во настапот на секциите на Друштвото уживаа и амбасадорката на Република Македонија во Република Хрватската, Даниела Караџоска,

заменикот жупан на Осиечко-барањската жупанија, Драган Вулин, претставничката на Одделението за општествена дејност на Град Осиек Љерка Хедл, и други.

Претседателот на Друштвото, Борис Трајановски, кратко ги поздрави гостите и го отвори концертот на кој своите активности ги

претставија петте секции на МКД „Браќа Миладиновци“. Малите „Бисерчиња“ се претставија со учениците кои македонскиот јазик го изучуваат во ОУ „Вијенац“. По нив настапија пејачката секција „Вардарки“, фолклорната „Танец“ и инструменталната секција „Т'га за југ“, претставувајќи ја тра-

диционалната македонска песна и танц, додека етно-кулинарската секција „Везилки“ своите ракотворби, рачно изработениот накит и слики ги изложи во холот пред салата во Домот на Хрватската војска каде се одржа концертот.

J. T.

Саем на стари обичаи и занаети и гужваријада

На 10 октомври, членките и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ отидоа на гости во Даљ, на традиционалната манифестација Саем на старите обичаи и занаети и гужваријада која е во организација на општината Ердут, Туристичката заедница на општината Ердут и КУД „Бранко Радичевиќ“ од Даљ.

Манифестацијата се одржа во просториите на Културниот центар во Даљ, а на присутните им понуди повеќечасовно уживање во гастрономските богатства – рибните и ловечките специјалитети на овој крај.

МКД „Браќа Миладиновци“ се претстави со настапот на

фолклорната секција „Танец“, а беа едно од десетина друштва од Хрватска, Србија, Словенија и

Босна и Херцеговина кои оваа година го обогатија саемот.

J. T.

Деновите на македонската култура во знакот на македонскиот збор

Дваесет и вторите „Денови на македонската култура“ во организација на Македонското културно друштво од Осиек овој пат му беа подарени на градот Нашице

Содржините на годинешната манифестација беа вклопени во традиционалниот фестивал „Денови на славонската шума“ која веќе 16 години се одржува во првиот викенд од септември. Фестивалот е културна, но и туристичка и гастрономска, забавна и научна манифестација на која учествуваат преку 2000 учесници, но и голем број здруженија на различни национални малцинства од цела Хрватска.

МКД „Браќа Миладиновци“ се претстави со различни содржини, меѓу кои и изложбата на слики „Циклуси“ на авторот Крунислав Стојановски која на 9 септември беше отворена со пригоден настап на пејачката секција „Вардарки“. На изложбата присуствуваа и градоначалникот на Град Нашице, Крешимир Жагар, директорката на Роднокрајниот музеј, Силвија Лучевњак и други гости.

Истото попладне, во Изложбениот салон на Роднокрајниот музеј на Нашице се одржа предавање на амбасадорката на Република Македонија во Република Хрватска, Даниела Караџоска, по повод „Денот на независноста на Репу-

блика Македонија“, по што беше отворено Македонско катче во склопот на Хрватската народна библиотека и читална Нашице. Катчето беше отворено на иницијатива на претставникот на македонското национално малцинство за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљаноски, со цел продолжување на вековната соработка помеѓу хрватскиот и македонскиот народ, но и заради зачувување на македонскиот јазик и култура во градот Нашице.

– Се надеваме дека книгите што ги подаруваме денес ќе станат мостови кои ги поврзуваат овие два народи со богато минато, но и богата иднина, истакна во своето обраќање амбасадорката Караџоска и нагласи дека оваа прва донација – дар од МКД „Браќа Милади-

новци“, Македонската амбасада во Хрватска и Заедницата на Македонците во РХ – ќе биде дополнително обогатена со други книги од Македонија со што на хрватската читателска публика ќе ѝ се претстави македонскиот јазик и македонската литература и култура. Настанот го обогати настапот на виолинистката Аријана Шкрињар, клавиристот Лука Павлековиќ и кларинетистот Иван Крајачиќ, професор во Основното музичко училиште Дора Пејачевиќ, а посебно беше возбудиливо кога сите заедно со амбасадорката ја запеаја песната „Македонско девојче“.

Следниот ден, Друштвото беше претставено и на целовеќерниот концерт на кој настапија и ТС „Мејаша“, КУД ФС „Пучик“ Брно од Чешка и ТС „Бондершољ“ од Унгарија. На прекрасната сцена пред дворецот Пејачевиќ настапија и распеаните „Вардарки“ и разиграониот „Танец“, а нивните настапи беа попатрени со аплаузи од присутната публика.

На последниот ден на Фестивалот, Друштвото се претстави со ракотворбите на етно секцијата „Везилки“.

Јулијана Тешија

Македонска песна и гастрономија во срцето на Загреб

Второто издание на Фестивалот на светската кујна насловен „Светот на чинија“ оваа година се одржа од 8 до 18 септември на Европскиот плоштад во Загреб, во организација на агенцијата „Добра вибра“

Тоа беше мошне примамливо десетдневно патување на екзотични дестинации, средновековни турнири, бројни дегустации, фолклорни настапи, етно работилници и уште што не. Целодневно се нудеа специјалитети од различни национални кујни, како што се кинеската, мексиканската, италијанската, шпанската, француската и многу други. Македонската кујна беше претставена од ресторанот *Македонски мерак*, на чиј штанд посетителите можеа да пробаат вкусни македонски традиционални јадења подготвени по домашна рецептура, надалеку познати македонски вина и други пијалаци.

На 15 септември – Денот на Македонија, на Фестивалот се претстави и МКД „Охридски бисер“ од Загреб со своите секции. Етно работилницата *Разбој* под водство на Анка Рабузин, на

својот штанд приреди изложба од ракотворби што ги изработуваат вештите раце на членките при секцијата, а беше презентирано и рачно предење на волна како тоа некогаш го правеле нашите баби. Посебно интересна за посетителите беше и играта *Скриен прстен*. Пејачката група *Моми бисерни* под палката на Сафиудин Алимоски изведе неколку македонски народни песни и беше наградена со долги аплаузи од граѓаните. Вечерта пак, беше посветена на македонската инструментална група *Охридски бисер* која на двочасовниот концерт настапи со песна и свирка на изворни македонски народни инструменти. Воодушевените посетители не можеа да одолеат да не се придружат во оро што го развија членовите на Друштвото и број-

ните Македонци што дојдоа да уживаат во македонската песна и гастрономија во срцето на Загреб.

На крајот, Денот на Македонија беше заокружен со музиката на познатиот македонски бенд на блех-музика, *Кочани оркестар*, кој додатно ја загреа атмосферата. Се радуваме и со нетрпение го очекуваме Фестивалот и догодина.

Е. Петровска

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

Изложба на ракотворби и поезија

На 17 октомври во рамките на програмата XIII. Денови на македонска култура членовите на МКД „Билјана“ од Задар и сите заинтересирани граѓани на Задар имаа можност да присуствуваат на отворањето на изложбата на етно работилницата „Герѓев“. Настанот се одржа во Научната библиотека во Задар, со која МКД „Билјана“ има долгогодишна соработка

Мирјана Мајиќ, претседателка на МКД „Билјана“ претставувајќи ја изложбата, ја потенцираше целта на настанот, а тоа е на публиката да им се презентира креативната работа на членовите на етно секцијата „Герѓев“, која функционира во рамките на друштвото, под водство на Драган Јакимовски. Рачните изработки беа изложени во десет витрини, каде присутните можеа да ги видат старите дела надополнети со нови изработки на „Герѓев“. Освен во витрините, делата на вештите раце можеа да разгледаат и на ѕидовите како што се слики на стакло во разни техники. Меѓу изработките можеа да се видат плетени и везени изработки, кукичано, дела сликани на керамика и на дрво, рачно изработен накит и уште многу други изработки.

Мајиќ ги поздрави гостите, меѓу кои Веселко Какиќ – потпретседател на Советот за национални малцинства при Владата на Република Хрватска, Серѓо Мичиќ – претседател на Задарско дијабетичко друштво, Миленка Буквиќ – претседателка на Матица Задрана, Никола Шимиќ-Тонин – претседател на Хрватско книжевно друштво-огранок Задар, Марјана Сенкиќ Клапан – заменичка на директорот на Научната библиотека Задар, Жаклина Кутија – директорка на Прва приватна гимназија во Задар, како и сите останати гости меѓу кои и членовите на МКД „Билјана“.

Потоа претседателката на Друштвото ги покани некои од гостите да ја збогатат програмата на настанот. Прва настапи Жаклина Кутија со своја поезија, а веднаш по неа и Андреа Малта која е Словенка по националност, па од таму и прекрасните песни кои ги прочита беа на словенски јазик.

Со свој настап за добра атмосфера придонесоа и останатите членови на ХКД како Анте Грегов Јурин, Марин Фузул и секако претседателот Никола Шимиќ-Тонин. Мирјана Мајиќ пак ја прочита прекрасната песна

на Блаже Конески „Везилка“, која иако на македонски јазик ги разбуди емоциите кај гостите. Потоа гостите внимателно ги разгледуваа експонатите и изразија воодушевување за сработеното. Огромни пофалби од гостите секако доби водителот на секцијата Драган Јакимовски кои секогаш ги бодри креативците и ги води во процесот на создавање. За крај гостите уживаа во настапот на музичко-инструменталната секција на МКД „Билјана“, која исполни неколку македонски песни по што присутните уживаа во закуската подготвена од вештите раце на домаќинките на МКД „Билјана“. Посебна благодарност МКД „Билјана“ изразува до Научната библиотека Задар која секогаш го отстапува својот простор за културните манифестации на друштвото. Настанот беше проследен и од задарските медиуми. Имено „Задарски лист“ објави статија во која се зборуваше за работата на МКД „Билјана“ и за сите културни активности кои ги организира, а статијата го носи насловот „Билјана и Задар се сакаат“. Прекрасно е да се добие вакво признание од еден од најчитаните задарски медиуми.

Елена Кипровска Кнежиќ

Љубов испишана со глаголица

На 27 октомври во салата на Надбискупското сјемениште „Змајевац“ во Задар се одржа промоција на книга од навистина благороден и хуман карактер. Имено 62 автора подарија по една поезија со љубовна тематика за книгата насловена „Glagoljicom ispisana ljubav“

воодушеви со својот уметнички танц. Прекрасен настап имаше и Лада Кос која настапи со песна во придружба на својата гитара. Збирката ја подготвија Емилија Мијатковиќ, Владимир Томчук, кој беше исто така, иницијатор на проектот, како и Елвира Катиќ. Сите автори кои подарија своја љубовна песна настапија со читање на истата.

Меѓу нив за овој благороден проект се најде и претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајиќ, која полека но сигурно го заслужи своето место меѓу поетите пред задарската публика со својот препознатлив стил. Во оваа прилика таа ја прочита својата песна „Желим те“. Откако заврши промоцијата, Мајиќ изјави дека се чувствува гордо, хумано и прекрасно кога има прилика да помогне некому, а посебно ако тоа е организирано на еден ваков уметнички и романтичен начин. Авторите добија роза и книга за која донираа по 100 куни колку е цената во продажба како би ги поттикнале и останатите да го направат истото.

За време на прес-конференцијата, организаторката Емилија Мијатковиќ изјави како смета дека е огромен проблем што толку голем град колку што е Задар до сега функционираше без овој апарат кој им е најпотребен на тешко болните. Претседателот на Матица хрватска-огранок Задар, Божидар Шимуниќ пак изјави дека се работи за ис-

ключително инвентивна идеја со хуманитарен карактер која ќе им помогне на оние кои имаат потреба од помош, секако на авторите ќе им донесе поголем публицитет, а на овој начин се популаризира и глаголицата.

Авторите кои подарија своја песна им се заблагодарија на присутните, на иницијаторите за прекрасната идеја и секако на сите оние кои веќе донирале или тоа ќе го направат во иднина. Секако истакнаа дека е потребно почесто да соработуваат на вакви проекти во кои само сплотени можат да победат.

Елена Кипровска Кнежиќ

Ге работи за збирка песни која е всушност хуманитарен проект по иницијатива на Емилија Мијатковиќ, а со цел собирање на средства за купување на апарат за зрачење (линеарен акцелератор) кој е потребен за лечење на пациентите на Одделот на онкологија кој досега недостасуваше во Задарската болница. Книгата е во продажба по цела од 100 куни и ќе можат да ја купат сите кои сакаат да донираат за оваа цел.

Идејата датира од минатата година, а изданието е финансирано од страна на Матица хрватска, огранок Задар. Пред официјалниот почеток на промоцијата присутните имаа можност да уживаат во прекрасно глаголично пеење, а веднаш потоа и настап на млад пар кои

Ден на Советот на МНМ за Град Загреб

Богатата овогодишна програма на Советот беше заокружена со рецитали на најмладите и македонска народна песна

Денот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб годинава Македонците и нивните пријатели го прославија на 12 октомври во салата на Зелена акција во Загреб. Настанот е организиран по повод големиот македонски празник 11 Октомври – Ден на антифашистичкото востание на Република Македонија и почеток на народно-ослободителната војна.

На почетокот, сите присутни ги отпеаја хрватската и македонската химна, а потоа претседателот на Советот, Томе Апостолоски, ги поздрави гостите и даде краток осврт за остварената програма и плановите за претстојната програма до крајот на 2016 година. Во продолжение, водителката Тинка Барбутов Крстева ги најави настапите на учениците од основните и средните училишта кои посетуваат изборна настава по македонски јазик во Загреб, а кои изведоа рецитали подготвени од наставничките Деспина Белчовска Велинска и Тинка

Барбутов Крстева. Лутиен, Матеј и Калина од ОУ „Никола Тесла“ и Борут, Елена и Кристијан од ОУ „Август Харамбашиќ“ рецитираа песни и читаа извадоци од книгата „Силјан штркот“, додека пак, Ива, Леонард и Бјанка од Првата гимназија рецитираа песни од стихозбирката „Преместен камен“ од поетот Никола Маџиров. Нивниот настап кај публиката предизвика силно воодушевување и беа наградени со бурни аплаузи.

Негување на традицијата

Но, тоа не беше сè. На вакви значајни одбележувања најдобро се развива чувството на национална припадност и се негува традицијата и националниот идентитет преку песната. Советот има одлична соработка со МКД „Охридски бисер“ од Загреб, па така, на прославата настапи и пејачката група „Моми бисерни“ при Друштвото, под палката на водителот Сафиудин Алимоски и во при-

дружба на дел од инструменталната група „Охридски бисер“. Распеаните Моми исполнија неколку македонски народни песни, меѓу кои беше и омилената „Мајка на Марика думаше“. А како шеќер на крајот беше настапот на вокалната етно група „Езерки“, која со познатиот македонски бисер „Елено, ќерко“ дополнително ја разгали и ја дигна на нозе бројната публика.

Да споменеме некои од гостите што беа на прославата: Ангел Митревски, член на Советот за националните малцинства на РХ, Костадинка Велковска во името на градоначалникот на Град Загреб, Жељко Заниновиќ, водител на Одделот за односи со националните малцинства и верските заедници на Град Загреб, протојереј Кирко Велински, свештеник на Македонската православна црква во РХ, Душан Мишковиќ, претседател на Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства за Град Загреб, претставници на советите од останатите малцинства на Град Загреб, претставници на македонското национално малцинство од Хрватска и многу други.

По завршувањето на музичкиот дел од програмата следеше пригодна закуска на која гостите продолжија да се дружат со вкусни македонски специјалитети и пијалаци.

Е. Петровска

Зародиш на повикување

Во организација на Хрватската матица на иселениците и Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб се одржа претставување на стихозбирката „Зародиш на повикување“ од Љерка Тот Наумова

Во присуство на бројна публика и гости, промоцијата на најновото дело на поетесата Љерка Тот Наумова се одржа на 19 септември 2016 година во големата сала на Хрватската матица на иселенци во Загреб. За авторката и нејзиниот лирски опус зборува Ана-Марија Пискулиќ, директорка на Хрватската матица на иселеници, проф. Ѓуро Видмаровиќ, историчар и книжевник, и Милена Георгиевска, уредничка на списанието „Македонски глас“, која воедно беше и модераторка на настанот. Стихови читаа Љерка Галиц, историчарка на уметност и самата авторка. За уметничките слики на синот на авторката, канадско-македонскиот сликар Дубравко Нау-

мов, на кои се илустрирани и со ракопис напишани стихови од збирката, зборуваше Виолета Калиќ, кустос, историчарка на уметноста и поетеса.

Љерка Тот Наумова е поетеса и преведувачка, родена во Дарувар во Хрватска, а живее и твори во Скопје. Автор е на повеќе стихозбирки пишувани на македонски и хрватски јазик. Член е на Друштвото на писателите на Македонија и на Друштвото на хрватските писатели. Нејзиното творештво е застапено во повеќе антологиски претставувања на современата македонска поезија. Оваа година, ДПМ на поетесата Наумова за збирката „Зародиш на повикување“ („Pozivanje začetka“) ѝ ја додели наградата

„Даница Ручигај“. Во тоа име, за време на промоцијата се одржа и проекција на документарниот филм (во продукција на МРТ) за животот на македонската поетеса Даница Ручигај, која трагично загина во 1963 година во скопскиот катастрофален земјотрес.

Е. П.

Силјан штркот

На 23 септември, во салата на Трибината на Град Загреб, се одржа промоција на двојазичната книга за деца „Силјан штркот“ („Siljan roda“) од Марко К. Цепенков, која неодамна излезе од печат во издание на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. Книгата ја претставува Ивица Ба-

ковиќ, кој ја преведе на хрватски јазик и Жељка Ткалчец, која беше задолжена за илустрациите и графичкото обликување. Лектурата и коректурата ја изврши Борислав Павловски, додека Здравко Корвезирски ја адаптира на современ македонски јазик.

Поздравна реч на промоцијата даде прет-

„Ете, вака, синко Марко, се сторило со Силјана од Мало Коњари! Знам оти тебе ти е лага, арно ама мене ми е вистина, зошто од татко ми е прикажана оваа приказна“, вака ми рече татко ми кога првпат ми ја раскажа – извадок од книгата „Силјан штркот“

седателот на Советот, Томе Апостолоски. Меѓу бројните присутни беа и Мачеј Качоровски, советник при Амбасадата на РМ во РХ, Никола Гроздановски, почесен претседател на Заедницата на Македонците во РХ, Благој Штерјов, претседател на МКД „Охридски бисер“, како и учениците од изборната настава по македонски јазик и култура во Загреб.

„Силјан штркот“ е најдолгата македонска фантастична народна приказна. Во неа се опишани најзначајните настани и доживувања

од животот на момчето Силјан. Тој е одметнат, непослушен син, кој ја отфрла традицијата, не ги почитува корените и сака да избега од својата земја, далеку од дома. Чудната земја на штрковите, всушност е душата на Силјан, неговото преобразување. Свесен колку грешел, тој е подготвен да се жртвува за да ги искупи гревовите. Се престорува во штрк само за да се врати дома. Доживува уште еднаш сè и на крајот, очовечен и зрел се враќа дома.

Е. П.

Македонска песна и оро низ Истра

Покрај Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула кое ги негува и претставува својата традиција, обичаи и вера, оваа година во Истра настапија повеќе македонски фолклористи, кои зедаа учество на многу настани

Една од нашите музички групи ги развесели гостите и членовите на Градската работилница од Пула како и некои Македонци членови на МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“. Спој на љубов кон сликарството и музиката – Градската работилница Пула на 2. септември организираше сликарско-музичко дружење во рамките на програмата „Градионица – Вртни гир“. Сликари од Градската работилница довршуваа слики на народната ликовна композиција „Истарска елегија“ на голем формат (4,7 x 1,8 м). Оваа сцена беше надополнета со музичкиот дел на македонскиот квартет *Tavuse telek* како посебни гости, чии членови се: Благојче Стојчевски – кларинет, Драган Теодосиев – тапани, Благоја Глигоровски – гитара и Андреј Караџоски – бас, во чија музика беа преплетени амбиентот, приказните, искуството и емоциите. А за нашите емоции, на Македонците од Пула, беше доволна веста што гостува група од нашата татковина.

16. Меѓународен фестивал Лерон

Една од фолклорните групи од Р. Македонија е културното

друштво „Отекс“ од Охрид кое настапи на 16. Меѓународен фестивал на фолклор Лерон, на 19. и 20 август, што се одржува секоја година во Водњан. Меѓу 250 учесници од девет фолклорни групи од Хрватска, Италија, Македонија, Австрија и Словенија, беа и членовите на културното друштво „Отекс“. Манифестацијата ја отвори фолклорната група на Друштвото „Перој 1657“, а првата награда ја доби нашата фолклорна група од Охрид. Присутните, гостите и учесниците на програмата ги поздравиле Росана Биасиол Бабиќ, заменичка на градоначалникот на Водњан, Фурио Радин, претседател на Италијанската унија и собраниски застапник, и Гусепина Рајко, заменичка на Истарска жупанија.

- Нашето задоволство беше преголемо, горди сме на вакви групи кои го збогатуваат нашето богатство на традиција, обичаи и култура кои се трудиме што повеќе да ги прикажеме не само во Истра, туку и во цела Хрватска, велат во македонското друштво во Пула.

„Отекс“

Друштвото „Отекс“ од Охрид е формирано во 1983 година

од заинтересирани талентирани игроорци од семејствата кои работеле во фабриката „Отекс“. Во тоа време државата им е покровител и им овозможува да тренираат, настапуваат, да растат и да го зголемат нивниот репертоар; им понудува оригинални инструменти и носии, што ги оживува обичаите и традицијата. Организирани се во Фолклорно училиште кое има повеќе од 120 млади членови, детски ансамбл и две групи. Ансамблот има професионални фолклорни училишта каде повеќе од 120 млади членови учат наш традиционален фолклор со професионална кореографија и музика. Нивната енергија, замрсената работа на нозете, шарените носии и нивниот дух се амбасадори на македонската песна и оро низ целиот свет. Тоа е нашето богатство, кога се споделува убавината и гостољубивоста на нашиот народ.

Михаела Златеска

Денови на македонската култура во Истра

Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула „Деновите на македонската култура“ во Истра ги одбележа на 14 октомври во просториите на Друштвото со пригодна програма

оваа културна манифестација Друштвото ја одбележува секоја година со повеќе настани и концерти низ цела Истра. Така, се одржа промоција на книгата „Убавиот збор и железна врата отвора“ која ја има избрано и приредено Елизабета Петровска. Книгата содржи кратки жанрови од македонското народно творештво. Промоцијата беше проследена со звуците на кларинетот на Магдалена Златеска.

Вечерта започна со македонски народни песни на мешовитиот хор и оркестарот на Друштвото. Потпретседателката на Друштвото Милена Златеска ги поздрави присутните, им заблагодари на сите членови на хорот и на оркестарот, како и на водителката Бисерка Кухта. Меѓу другото, таа ги посочи покровителите на оваа културна манифестација: Советот за националните малцинства во РХ, Истарската жупанија и Град Пула, како и донациите на Друштвото, за што беше упатена благодарност до претседателот на Друштвото Тодор Врдарски и

до сите членови кои придонесуваат за работата во истото. Промоцијата на книгата ја отвори со стиховите од песната „На југ е срцето мое“ на Елизабета Петровска: „Само сум човек со копнеж в гради што тлее, да се вратам дома на југ, каде спокој душа ми грее...“

Милена Златеска, која и сама пишува поезија и има издадено книга, кажа неколку зборови за животот и делото на Елизабета Петровска, која до сега има издадено две стихозбирки и една заедничка збирка на поезија.

За книгата на Петровска, рецензентот д-р Васил Тоциновски, универзитетски професор, ќе запише: „Фолклорната традиција на еден народ отсекогаш била и останала равенка на неговата национална идентификација. И на крај од светот човекот се препознава и именува по песната и играта-орото.“

Книгата содржи седум поглавја: пословици, поговорки и мудрости; гатанки, прашанки и досетки; брзозборки и броеници; благослови и здравици;

клетви и заклетви; сонешта, верувања и баења; народни преданија и анегдоти. Во предговорот на Елизабета Петровска е посочено: „Лани бев на туѓина, годинава не сум дома“, а понатаму нагласува дека народот без традиција е како дрво без корен. Секој народ има своја традиција, култура и фолклорен идентитет кои ги чува и негува од заборава. На овие зборови Златеска додаде дека ако својата традиција, обичаи и својата вера, не ја пренесуваме на нашите деца, ни се губат и корените и идентитетот, а нашите внуци нема да го знаат своето потекло, па нека ова биде апел до нашите читатели. Во продолжение гостите уживаа во звуците на кларинетот на Магдалена Златеска со песните „Калеш бре Анѓо“ и „Кажи Васке Ергова“. Потоа Петровска зборуваше за делото, при што изрази благодарност до гостите и домаќините за успешната промоција и пријатната атмосфера.

Вечерта заврши со македонска песна и оро.

Михаела Златеска

Владимир Апостолски добитник на наградата за животно дело

Атлетскиот сојуз на Хрватска му го додели ова високо признание за особен придонес на развојот на хрватската атлетика

На свеченото чествување на т.н. KRAŠ CROATHLETIC GALA, што се одржа на 29 октомври во Загреб, каде присуствуваа најдобрите претставници во хрватската атлетика, посебно место зазема потпретседателот на Светската атлетска федерација и легендарниот скокач со мотка, Сергеј Бубка, претседателот на Светската

атлетска федерација Свеин Арне Хансен, потпретседателот на Европската атлетика и претседател на АБАФ, Добромир Караманов, како и Грегор Бенчина, член на Советот на ЕА. Сергеј Бубка и Свеин Арне Хансен на Хрватскиот атлетски сојуз му врачија посебни плакети на ИААФ и ЕА, кои ги прими претседателот на ХАС, Иван Вештиќ.

Оваа година, која беше најуспешна за хрватската атлетика, во која се освоени два златни медала на Олимписките игри во Рио, еден бронзен медал, како и финале и полуфинале на хрватските спортисти, стана посебно значајна и за дел од македонското национално малцинство во Република Хрватска. Имено, на овој голем настан, Хрватскиот атлетски сојуз ги подели своите годишни награди во различни категории на заслужени атлетичари, како и на најистакнати атлетски работници во различни категории. Она што беше посебно интересно за нас и ни претстави уште еден настан со кој ќе се гордееме, беше

доделувањето на наградата за животно дело и особен придонес во развојот на хрватската атлетика на Владимир Апостолски од Сплит. Тој по своето доаѓање во Сплит стана активен член, а многу брзо и претседател на атлетскиот спортски клуб АСК Сплит. Истовремено е и член на СОФКА – Сојуз на организациите за физичка култура на Сплит. На чело на овој спортски колектив се наоѓа повеќе години, кои се окарактеризирани како „златни години на сплитската атлетика“. Конечно, по многу години оваа извонредна награда за животно дело дојде и во прави раце.

Биљана Митревски

Уште едно признание за семејството Кочови

Кога во две-три години добиеш две значајни признанија како што се „Хрватски оточки производ“, тоа може да значи само едно, а тоа е дека навистина вредиш во својата „бранша“. А уште кога таа награда ти ја доделува Министерството на Република Хрватска за регионалниот развој и фондовите на Европската унија, тогаш човек навистина мора да им честита.

Сигурно се пращувате за кого се работи. Во три збора, „ОПГ Љубица Кочова“, од островот Брач. Брачките Македонци Благој и Љубица Кочови и оваа година нè израдуваа со високото признание „Хрватски оточки производ“. На свеченото доделување на ова признание

на 25 ноември во Хотелот Аурора на островот Мал Лошињ,

во присуство на многу државни претставници и функционери беа присутни и нашите лауреати.

Овој пат се пријавија со екстра џем од шипинки, кои претставуваат бисер на фауната на островот Брач и расте претежно на светли и сончеви места. Плодот на шипинката е многу богат со витамин Ц и затоа многу се користи за чај и џемови.

Благој и Буба, како што тој си ја нарекува својата Љубица, секоја година-две добиваат по некое признание и ни преостанува само да им посакаме уште многу вакви и поголеми признанија на гордост на сите Македонци од Р. Хрватска.

Б. М

Одбележан 11 Октомври

Придржувајќи се доследно на една од своите основни задачи, а тоа е да ги чува духот и традицијата на македонското национално чувство кај сплитските Македонци, МКД „Македонија“ по 25. пат и оваа година го прослави 11 Октомври, Денот на македонската антифашистичка борба. Ден, на кој пред 75 години со серија напади на полициската станица во Прилеп и Куманово, македонскиот народ ја почна својата воору-

жена борба на страната на антифашистичката коалиција во Втората светска војна.

Како и секоја година на овој ден и оваа година нашиот историчар и почесен претседател на МКД „Македонија“ Владимир Апостолски одржа кратко предавање за значењето на овој настан во поновата историја на Македонија. Тој како и секогаш во своите пригодни предавања ни откри некои нови непознати работи од животот и делото на

некои од легендарните борци за ослободувањето на Македонија.

Оваа година се задржа на податоци за состојбата во Македонија непосредно по почетокот на Втората светска војна. Апостолски нагласи дека на самиот почеток на Втората светска војна, Вардарска Македонија се наоѓала во рамките на Кралството Југославија. Со Априлската војна била опфатена и територијата на овој дел од Македонија. Германската армија во Вардарска Македонија навлегла од територијата на Царството Бугарија, додека пак силите на Кралството Италија биле насочени кон западниот дел од Вардарска Македонија. До 10 април целата територија на Вардарска Македонија била окупирана од силите на Оската, а по капитулацијата на Кралството Југославија била извршена поделба на овој дел од Македонија.

На настанот свое учество имаше пејачката група при МКД „Македонија“ под водство на Олга Барбир.

Б. М.

Традиција која трае – Денис Урошевиќ Берош и МКД „Македонија“

Кога нешто убаво се случува веќе седум години континуирано во истиот термин, двапати годишно (април и октомври), и тоа секој четврток во наведените месеци во просториите на МКД „Македонија“ во Сплит, кога салата е полна без посебни најави, тогаш човек мора да признае дека ги има погодено сплиќаните во „жица“.

Така беше и оваа година, иако класичната тема на прехрана поврзана со крвните групи беше малку подизменета и гласеше: „Медицина, храна, антибиотици и сл.“. На првото од четирите предавања стана збор за оддалечувањето на актуелната медицина од Хипократовите постулати, за недостапно-

ста на медицинската едукација, за занемарувањето на храната во скоро сите терапии и превенции на болестите, сè полесно препишување на антибиотици и други лекови, без да се земаат предвид кожните симптоми и улогата на фармакологијата во третирањето на болните состојби кај луѓето.

Секогаш исполнета сала до последно место е жив доказ дека оваа симбиоза на хрватско-македонското популаризирање на медицината од страна на Денис Урошевиќ Берош, кој е најголемиот поборник на исхрана според крви групи, е вистински погодок кој без проблеми ќе го доживее и својот скорашен осми јубилеј. Секој четврток во

октомври, голем број сплиќани од различни возрасти доаѓаа да ги слушнат најновите информации од Берош.

Б. М.

„СМОШ 2016 – Фестивал на книжевност и музика“

Сплит-Макарска-Охрид-Штип се градовите, на кои им се приклучи и Скопје, каде се негуваат музиката и книжевноста. Во својата петдневна турнеја низ Македонија поминаа најмладите членови на МКД „Македонија“ од Сплит „Клинци мандолинци“ и сплитските писателки Тонка Алујевиќ и Слободанка Ѓудерија

„Клинци мандолинци“ направија културен мост меѓу Македонија и Хрватска

Тешко е дека некој би можел од прв пат да открие што се крие под кратенката „СМОШ 2016“. Само упатените во овој проект знаат дека ова се почетните букви на градовите Сплит-Макарска-Охрид-Штип, градови на кои им се приклучи и Скопје, а низ кои во својата петдневна турнеја ги поминаа најмладите членови на МКД „Македонија“ од Сплит. Станува збор за т.н. фестивал на книжевност и музика „СМОШ 2016“, во организација на македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит и здружението „Курс“ од овој хрватски град. Како резултат на

нивната заедничка културно-уметничка соработка произлезе овој фестивал, чија програма се одвиваше во трите македонски градови, Охрид, Штип и Скопје. Проектот има за цел низ уметноста да го реализира мултикултурното образование и демократскиот развој со поврзување на двата пријателски народи и држави, Хрватска и Македонија.

Програмата на фестивалот се одвиваше во Охрид на 29 октомври, во Штип на 30 октомври и во Скопје, на 31 октомври, а опфати настап на квинтетот „Клинци мандолинци“ на МКД „Македонија“ од Сплит,

претставување на сплитските писателки Тонка Алујевиќ и Слободанка Ѓудерија, како и изложба на фотографии на Маја Вранчиќ.

Клинци мандолинци, Ѓудерија и Алујевиќ

Во рамките на програмата на фестивалот беа изведени македонски народни и хрватски традиционални песни од квинтетот „Клинци мандолинци“, кој веќе три години функционира во рамките на Друштвото „Македонија“ од Сплит под водство на професорката Ивана Кенк-Калебиќ. Членови на квинтетот

се: Никола Митревски – мандолина, Мате Кошутник – мандолина, Јероним Башиќ – мандола, Бригита Бановиќ – маңдолончело и Иван Новаковиќ – гитара.

Исто така, беше претставена и книжевноста на две познати сплитски писателки, Слободанка Ѓудерија и Тонка Алујевиќ, а модератор им беше познатиот македонски писател Александар Прокопиев. Македонската публика можеше да погледне и седум фотографии од серијалот на тема „Игра/огледување“ на сплитската авторка Маја Вранчиќ. Инспирирана од темата вода, делата ја одразуваат рефлексивната на различни површини што со својата игра и огледување се одразуваат едни од други создавајќи игра полна со медитеранска леснотија.

Уште на првиот настап во градската библиотека „Григор Прличев“ во Охрид, Фестивалот на книжевноста и музиката „СМОШ 2016“ ја покажа својата оправданост и ги претстави потенцијалите на оваа програма. Помеѓу многубројната публика се најдоа и претставници на хрватското малцинство во Охрид, па и нивниот свештеник, дон Оливер, парохот на Грkokатоличката црква „Св. Кирил и Методиј“ кој искажа голема почит и добредојде.

Следниот ден беше резервиран за настап во Штип, градот пријател на нашиот Сплит. Своето пријателство го искажа на најдобар можен начин. Топлиот дочек во градската библиотека „Гоце Делчев“ беше нешто што ќе го паметат сите учесници во овој проект. Поздравните зборови на штипскиот градоначалник, Илчо Захариев, во кои тој се осврна на долгогодишното културно и стопанско пријателство на овие два града беа потврда за горенаведеното. Присутноста на сите дневни весници, на локалната телевизија и на многубројната публика, од нашите „Клинци мандолинци“ направија медиумски ѕвезди. А кога им ги придруживме и писателските ѕвезди од Сплит,

Тонка Алујевиќ и Слободанка Боба Ѓудерија со македонскиот писател Трајче Кацаров како нивни модератор, од оваа програма направија еден голем културен настан и мост на идна соработка помеѓу овие два града. Веднаш се воспоставија контакти за соработка помеѓу градските библиотеки „Гоце Делчев“ од Штип и „Марко Марулиќ“ од Сплит, како и соработки помеѓу основни училишта од овие два града во состав на проектот „Еразмус +“, но и многу други за кои веројатно ќе се слушне во иднината.

Завршница во Скопје

По Охрид и Штип, фестивалот на книжевност и музика „СМОШ 2016“ на 1 ноември во градската библиотека „Браќа Миладиновци“ ја заокружи својата богата програма која вклучуваше запознавање со делата на група автори, уметници и музичари од Хрватска.

На настанот присуствуваа амбасадорката на Хрватска во Македонија, Данијела Баришиќ, која истакна дека ова е една одлична завршница на денешниот ден кој започна со доделување на наградите од конкурсот за краток расказ, кои ги додели весникот „Нова Македонија“. Во чест на весникот, како главен поддржувач на

овој фестивал, на директорот на „Нова Македонија“, Ратко С. Лазаревски, му беше подарена фотографија од изложениите дела на Маја Вранишиќ, под наслов „Око“. Соговорници на домаќинот на фестивалот, македонскиот писател Александар Прокопиев, повторно беа сплитската писателка и уметничка Тонка Алујевиќ со нејзината нова книга „Вила куфер“ и сплитската блогерка и писателка Слободанка Ѓудерија, со својот голем книжевен хит „Се јавувам во врска со работата“, во издание на риечката издавачка куќа „Адамиќ“. Двете писателки прочитаа извадоци и од други дела од нивниот богат опус.

Вечерта ја расположија „Клинци мандолинци“ со „Билјана платно белеше“, „Елено, ќерко“ и „Битола, мој роден крај“. За крај настапи сплитскиот квинтет со „Болен ми лежи“, „Се посврши сербез Донка“, „Јовано, Јованке“ и „Калајдиско оро“, како и претстава изведена од повеќе деца од училиштата на хрватското национално малцинство.

Сите учесници и гости се сложија со констатацијата дека овој Фестивал на книжевноста и музиката мора да постане традиционален во иднина.

Биљана Митревски

Девет години без тебе Тоше

Никогаш заборавен, никогаш прежален, еден, единствен и неповторлив. Баш онаков каков те знаеме, мил, непосреден, со широко срце, со насмевка која зрачи, благороден, хуман, полн со љубов за секого... Ни недостигааш Тоше. На сите нас.

И така полни, долги девет години. Денес,

на небото имаме ѕвезда која за нас постојано сјае. А најсјајна е кога ги чуваме спомените, градиме мостови на заедништво, го славиме животот со песна. Само за тебе и за нас. Имавме среќа да бидеш меѓу нас, да нè научиш како да бидеме луѓе. Твоето постоење го направи светов поубаво место

Омилен и обожаван од илјадници обожаватели, Тоше Проески беше и ќе остане најсветла ѕвезда на нашето небо, неговиот лик и дело не бледнеат, низ своите песни тој и понатаму живее меѓу нас

за живеење. Ни даде премногу. Твојата големина е немерлива.

Но, боли. Тешка судбина за твојот прерано згаснат живот. Тагуваме толку многу колку што ти се радувавме. Секогаш ќе боли тој 16 октомври, во солзи ќе догорува запалената свеќа. И годинава повторно трчаа маратонците од Нова Градишка до Крушево во твоја чест. Гордо и достоинствено да ти оддадат почит за сè што си сторил.

Ти, кој имаше ангелски глас и неодо-

лив шарм, а те красеа скромност, човечност и добродушност, тебе Тоше, благодарни сме ти што стана дел од нашите срца. И сè уште те чекаме таму каде што нè остави. Да нè утешиш и да ни дадеш сила за понатаму. Затоа, овој ден нека биде твој, Ден на песната, хуманоста и љубовта. Само преку твоите стихови ќе пронајдеме спокој. А ние сме должни да направиме сè, за да останеш засекогаш меѓу нас...

Е. П.

Прилеп, Крушево, Кавадарци и Гевгелија кандидати за збратимување со Нова Градишка

Тоше Проески останува поврзница на Нова Градишка со Македонија. За жал, трагичниот настан што се случи на 16 октомври пред девет години и натаму ќе ги поврзува овие две пријателски земји. На тој ден и Хрватите и Македонците се сеќаваат на Тоше, кој иако доста млад го заврши својот живот, остави неизбришливи траги во пошироката јавност како голема ѕвезда и вистински хуманитарец.

И токму тој немил настан стана основа за збратимување на еден македонски град со Нова Градишка. Но хрватските локални власти

имаат проблем кој град да го одберат, бидејќи се пријавени четири града: Прилеп, Крушево, Кавадарци и Гевгелија.

- Било кој град да го одберете од Македонија ќе бидете задоволни. Македонците се одлични домаќини со отворени срца. Идното пријателство само ќе ја зацврсне поврзаноста на Нова Градишка со Македонија. Догодина ќе се навршат 10 години од загиувањето на Тоше и се надевам дека до тогаш ќе биде постигната соработка меѓу градовите, истакна меѓу другото амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, која и оваа го-

дина го посети спомен обележјето на Тоше во Нова Градишка.

Македонската амбасадорка оствари средба со градоначалникот на Нова Градишка, Винко Гргик, неговата заменичка, Весна Гапиќ и директорката на Туристичката заедни-

ца на Нова Градишка, Динка Матијевиќ. Тие заедно му се поклониле на Тоше на местото на несреќата.

Сеќавање за македонскиот пејач беше одбележано и во македонските културни друштва во Хрватска.

М. Г.

Во знакот на аманетот на Тоше за заедништво

На само една година пред одбележување на цела декада од смртта на непрежалениот македонски славеј Тоше Проески, МКД „Илинден“ од Риека организираше сеќавање на трагичниот ден од кој поминаа девет години, насловено „Тоше Проески – девет години без тебе“.

На 16 октомври во програмата беше вклучена и неделната литургија која се одржа во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“ и која беше во знакот на аманетот за заедништво и љубов што ни го остави популарниот пејач и голем хуманист Тоше. Традиционално, литургијата ја водеше претседателот на МКД „Илинден“

од Риека и на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христовулов. Покрај членовите на МКД „Илинден“, беа поканети и присуствуваа голем број почитувачи на делото на Тоше Проески од Риека и околината, кои ја искористија можноста да запалат свеќа во чест на балканскиот миленик.

По одржувањето на литургијата, МКД „Илинден“ организираше и традиционално дружење, со цел обожавателите и фановите преку неговите сèвременски хитови да се потсетат на прерано и трагично починатиот македонски ангел.

Тоше Проески животот го загуби во соо-

браќајна несреќа на територијата на Република Хрватска во близина на Нова Градишка на 16 октомври 2007 година, на само 26-годишна возраст. Иако Проески имаше релативно кратка музичка кариера, остави огромно музич-

ко наследство, како во Македонија, така и на целиот Балкан. Неговите песни и творештво и ден-денес се особено популарни на целата територија на Република Хрватска.

Ана Азеска

„Кога животот во убавина се буди“

Риека е добро познато дека поетската уметност зазема значајно место во програмата на македонското риечко друштво „Илинден“

и дека неговите простории биле сведоци на голем број испишани стихови од рацете на талантираните поети од МКД „Илинден“ и од

Хрватското книжевно друштво – разгранок во Риека.

Традицијата продолжи и на 8 октомври кога се случи уште една во долгата низа досегашни промоции на збирки песни. Членот на ХКД Живан Јовановиќ имаше чест пред своите колеги поети, пред своите пријатели, но и пред сите почитувачи на убавиот збор кои таа сабота во 19 часот се најдоа во просториите на МКД „Илинден“, да ја промовира својата самостојна збирка поезија со наслов „Кога животот во убавина се буди“ („Kad se život u ljepoti budi“).

Покрај воведниот збор на претседателот

на МКД „Илинден“ и на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христовулов, свое обраќање имаше и претседателот на Хрватското книжевно друштво, Валерио Орлиќ, а дел од стиховите што се наоѓаат во збирката на Јовановиќ прочитаа Дамир Марас, член на Хрватското книжевно друштво, како и ирачкиот книжевник со риечка адреса Сабах ал-Зубеиди.

Како и секој пат, програмата беше богатена и со настапот на хорот при МКД „Илинден“, кој отпеа две пригодни песни од својот богат репертоар.

А.А.

Вештица

„Кој ја видел – тој не се родил; кој ја видел, а не ја вкусил – тој умрел; кој ја вкусил – тој не куртулил, оти ќе живее. Јас, а можеби и Ти“

Во ова мајсторски „полифонично дело во кое разноликоста на наративните техники изненадува и го воодушевува читателот, спомнувањето на вештерството е постојано проследено и збогатувано со приказни кои се поставени во сегашно време, во сегашниот живот, со што *Вештица* станува грандиозен роман за Европа. Минатата и сегашната Европа. Но, она што е доволно, доволно е. Не сакам да го прераскажам овој неповторлив роман. Ве молам, прочитајте го. Со љубовта која богато ја заслужува...“

Со овие зборови познатиот писател Милан Кундера го завршува предговорот за изданието на француски јазик на романот *Вештица* од Венко Андоновски, која е една од најчитаните книги во Македонија. Неодамна, пак, благодарение на угледниот издавач „Алгоритам“, овој роман доби и издание на хрватски јазик во превод на Борислав Павловски, кое беше промовирано на 21 октомври во библиотеката „Богдан Огризовиќ“ во Загреб. Романот го претставила уредникот Круно Локотар, преведувачот

Борислав Павловски и авторот.

Посебен интерес кај хрватската читателска публика предизвикува тоа што дејството на *Вештица* се одвива во 1633 г. во Градец (Загреб). „Мојот роман е приказна за жена од Македонија која во Загреб се вљубува во свештеник, што во католичкиот свет е

неможно и забрането. Таа завршува на кланда. Тоа е сурова и нежна приказна за власта и страста“, вели самиот автор, кој е мошне ценет во Хрватска.

И како порачува Кундера, прочитајте ја *Вештица*, книга во која сигурно ќе уживате и која ќе ви остане во душата... засекогаш.

Е. П.

Претставата *Генетика на кучињата*, работена според истоимениот драмски текст на Венко Андоновски и во режија на Дејан Пројковски, премиерно во Загреб беше прикажана на 15 октомври на сцената пред исполнетата сала на театарот Гавела. На претставата

работеше и Владо Ѓорески како сценограф, костимографијата е на Благој Мицевски, а музиката ја подготви Горан Трајкоски.

Инспириран од суровоста на луѓето, Андоновски во овој реалистичен текст нуди дијагноза на времето во кое живееме, се оби-

Генетика на кучињата

дува да даде одговор на вечните прашања кои сме, од каде доаѓаме, каде одиме, го покажува патот на злото и на парите и колку тие можат да нè отчовечат. Делото претставува македонска верзија на познатата Крлежина драма за алчноста на едно семејство, каде се случува класичен геноцид на сиромавите од страна на Глембаеви. Но сепак, станува збор за целосно изворен текст без разлика на сличностите со *Господа Глембаеви*. Драмата се разликува и по тоа што нема еден главен лик туку сите актери се во центарот на вниманието.

Оваа општествено ангажирана и натуралистичка претстава со својата умешност успешно ја надополнуваат актерите Драган Спасов, Јелена Жугиќ, Роберт Вељановски, Рубенс Муратовски, Билјана Беличанец, Дејан Лилик, Филип Трајковиќ, Крсте Јовановски, Драгана Левенска, Зоран Љутков, Гордана Ендровска и други.

Публиката, меѓу која беше и самиот автор на драмата, беше полна со пофалби за претставата, а долгиот аплауз беше само потврда за одличната изведба.

Е. П.

Светица во темнината

„Доколку некогаш станам светица, сигурно ќе бидам светица во темнината, засекогаш ќе бидам отсутна од рајот за да им го осветлам патот на оние што се во темнина на Земјата“ – Мајка Тереза

Претставата *Светица во темнината* премиерно беше изведена на 22 октомври 2016 година во Центарот за култура Трешњевка во Загреб. Создадена по автентични записи на Мајка Тереза, претставата го следи инспиративното животно патување на создавање, созревање и сомневање на оваа најголема светска хуманитарка. На тој пат се препознава огромната сила и енергија со кои оваа ситна жена сведочи за исправноста на

својот пат помагајќи им на најсиромашните и најбедните, на оние од кои сите дигнале раце, не гледајќи на нивната вера, бојата на кожата и националноста, туку имајќи го во предвид само човекот на кој му е потребна љубов и помош. Токму поради тоа, Мајка Тереза ја доби Нобеловата награда за мир, а на 4 септември оваа година е прогласена за светица.

Главната улога ја толкува познатата актерка Костадинка Велковска, а во другите

улоги се најдоа Велимир Чокљат, Илир Тафа, Миа Крајцар, Љиљана Чокљат и Шишко Хорват Мајцан. Драматургијата е на Жељка Турчиновиќ, костимографијата на Дорис Крстиќ, а музиката на Игор Савин. Претставата е во режија на Ивана Перош, работена по текст на Венко Андоновски, а во превод

од македонски јазик на Борислав Павловски.

Меѓу бројната публика во театарот беше и амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, а присуствуваше и авторот на текстот, Венко Андоновски. Извонредно реалистична и емотивна, претставата не ја остави публиката рамнодушна.

Е. П.

Загреб има најдобра публика на Балканот!

На 17 септември 2016 година во реномираниот Клуб на комедијата „Студио Смијеха“, првиот македонски стенд-ап комичар Бојан Велевски повторно настапи пред загребската публика.

Неговата омилена авторска поговорка е: „Кога озборувањето би било професија, тогаш не би било невработени на планетава.“ Па во името на овој животен мото, тој дојде со своите најдобри „фори“ и „фазони“ кои го одразуваат неговиот личен поглед на Загреб, односно она што го фасцинира, натажува, разочарува,

лути, насмејува, за сето тоа да го пренесе преку својот интересен, хумористичен перформанс. 90-минутниот настап за актуелните теми од животот во Хрватска

го изведе на хрватски јазик, при што акцентот и падежите додатно предизвикаа големи симпатии и смеа.

Велевски ќе каже: „Загреб има најдобра публика на Балканот!“ Дека е тоа навистина така, потврдуваат неговите настапи во изминативе четири години, а популарноста ја стекна на загребскиот стенд-ап фестивал „Панч“. Се надеваме дека наскоро пак ќе имаме прилика да уживаме во неговите изведби, да се дружиме и смееме на неговите шеги.

Е. П.

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

Razlika koja se vidi.

Savršeno je moguće.

Света Злата Мегленска – 23 години пламти македонското кандило

За две години се навршуваат 25 години од формирањето на МПЦО „Св. Злата Мегленска“ во Загреб, и можеби тие се мал период во историјата, но за нас Македонците дојдени во Загреб и околината се пред сè, време – светлосна мугра во македонското духовно будење и време темелник врз кој се потпира македонското црковно организирање

Како и секој почеток и на-
шиот овде го следеа, а и
куште го следат најраз-
лични проблеми и потреби: на
почетокот редовен свештеник,
сега храм, па сè до потребни
активности, помагачи и сл. Но,
благодарение на упорноста и
посветеноста, почнувајќи од пр-
виот Архиепископ Митрополитот г.
Горазд, како и сегашниот наш
митрополит г. Пимен, и сека-
ко преку залагањето на првиот
претседател, покојниот Тома
Прошев, до сегашната богому-
дра и неуморна Зорица Вели-
новска, заедно со членовите на
црковно-управните одбори и со
несебичната поддршка од Вас
верниците, полека ги отстрану-
ваме недостатоците. Ќе напо-
нам, 2003 година добивме редо-
вен свештеник, на повидок сме
да си изградиме и своја цркви-
чка... и еве, веќе 23 години како
пламти запалено македонското
кандило.

Просперитет и достоинство

Како македонски народ
живееме во исклучително вре-
ме, време во кое на оваа наша
генерација, и во Татковината

и на секаде по светот каде што
нè има, милостивиот Господ ни
дарувал испитание – и во поглед
на македонската држава, и во
поглед на македонската црква,
испитание на кое сме должни
да истраеме и да го оправда-
ме и пред Бога и пред нашите
претходници. Токму на нашата
генерација ѝ се падна да дожи-
вее возобновена македонска др-
жава и самостојна Македонска
православна црква. И од нас, со
Божја помош, најмногу зависат
нивниот просперитет и достоин-
ство.

Татковината и верата се чу-
ваат и носат во себе! А, ние, што
животниот пат нè довел да жи-
вееме овде, во оваа пријателска
и демократска земја, да не за-
боравиме дека не ќе можеме да
станеме добри граѓани на оваа
земја, ако заборавиме кои сме и
од каде сме. Да живееме во мир
и разбирање со сите околу нас,
да го негуваме пријателството и
со другородни и со другOVERни.
Да им благодариме на Хрватите
и на Хрватска кои нè примиле,
нè почитуваат и ни дале мож-
ност да живееме и да работиме.
Да ја почитуваме католичката
црква која ни ја отстапи оваа

капела за да и ние имаме место
и дом за молитва. Да се моли-
ме за единство бидејќи најпо-
требно од сè во овој момент ни
е единството меѓу нашиот народ
зашто сме исправени пред голе-
ми искушенија: да го одбраниме
историското име, да ја зачуваме
нацијата и сите црковно-нацио-
нални придобивки и вредно-
сти. Како народ треба да сме во
постојано востание, во востание
што значи будна борба за сема-
кедонско опстојување. А ќе ус-
пееме со Божја помош ако сме
заедно и единствени како Маке-
донци без разлика каде живее-
ме: и за името, и за црквата, и за
сè што е наше...

Да ги чуваме традициите

Наоѓајќи се по овој убав
повод – прослава на нашата за-
штитничка Св. Злата Мегленска,
сакам посебно да нагласам дека
нам никој нема повеќе да ни по-
мogne од нас самите. Минатото
нека ни биде поука дека ниеден
друг народ и ниедна друга црква
нема да водат повеќе грижа за
нас како Македонци од нас са-
мите и од нашата мајка МПЦ –
ОА. Историјата, и поблиската и

подалечната, доволно ни сведочи за односот на пастирите кон стадото кое не е нивно (јн 10, 12-13). И некои овде меѓу вас, верувам, во времето пред да ја регистрираме нашата Црковна општина, почувствувале како е под туѓи streи, како е во туѓи дворови. Желбата да нè однародуваат и присвојуваат, за жал, не е уште заборавена. Затоа да се чуваме, а најмногу ќе се зачуваме ако си

ја изградиме црквата за потоа да нè чува. Да си ги чуваме црковно-народните традиции, песната, орото, јазикот и сè што е наше македонско, не заборавајќи пред никого и никаде од каде сме и кои сме! Да бидеме горди што сме чеда на древен народ и од славна земја, што сме рожби на вековна црква.

Нека ни е честит денот по повод прославата на нашата

заштитничка Св. Злата Мегленска. По нејзините молитви посакувам постојан духовен растеж и национално единство, добро здравје, успех и слога во семејствата и преуспевање во сите наши индивидуални и заеднички дејности. Амин! За многу години.

Парохиски свештеник
О. Кирко Велински

Ин мемориум

Ljupka Dimitrovska Kalogjera (1946.-2016.)

Stugom se opraštamo od naše drage Ljupke koja je osvajala svojom otmjenom plemenitošću, svojim impresivnim profilom dame.

Ljupka je bila zanos i poet Nikice Kalogjere, njegova „trajna muza“ za mnoge skladbe koje su u Ljupkinjoj izvedbi postale antologijske, u spektru glazbenoga izraza i utjecaja naše zabavno-glazbene stvaralačke ponude, koja je imala odjeke diljem europskoga i širega prostora.

Milijuni ploča, stotine koncerata i nebrojene tisuće poštovatelja i ljubitelja duha glazbene ponude iz repertoara Ljupke Dimitrovske-Kalogjera kapital su duha i nadahnuća emocionalnim obiljima.

Ljupka je ličnost harmonije racionalno-emocionalne temeljnice iz koje su nicali ideje i oblici pristupa svakoj od skladbi koje su tvorile osobiti repertoar koji je posebna vrijednost lično-

sti i opusa Ljupke Dimitrovske-Kalogdjera na hrvatskoj estradnoj sceni, kao i na scenama drugih država, ne samo iz ex-Yu prostora nego i glazbenih scena Njemačke, Rusije, pa i Japana i Australije.

Dragocjeno je imati u svijesti sve ove spoznaje koje nas osobitom privrženošću vode k dragoj Ljupki i njezinom volumenu emocionalne inteligencije i inventivnih rješenja utkanih u život skladbi koje nam je tako impresivno i sugestivno, nezabornavo, uvijek nudila.

Zato je i rastanak s damom Ljupkom Dimitrovskom-Kalogjera težak, a istodobno i izvor ponosa da smo njezini suvremenici, prijatelji i poštovatelji Njene ličnosti i njezina vokalno-umjetničkoga opusa.

S mirom u duši neka svatko od nas misli i pripada jedinstvenoj ličnosti, umjetnici, dragoj gospođi Ljupki!

Dr. sc. Slobodan Elezović, prof.

In memoriam

„Св. Фрањо“ најстара црква на источниот брег на Јадранско море

Секоја света литургија на Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула веќе 20 години се служи во црквата „Св. Фрањо“ во Пула, за што е изразена неизмерна благодарност кон црквата и кон фра Гуро, како и кон Католичката црква, со Исусовата порака „Сите да бидеме едно“. Таму секогаш сме дочекани со љубов и добиваме одговори на секоја наша молба

Манастирот „Св. Фрањо“ е изграден во почетокот на 13. век на местото на старохристијанска базилика. Фрањевци во Пула доаѓаат непосредно по втемелувањето на фрањевачкиот ред по усна согласност од папата Иноцент трети 1210 год. Според некои историски записи, во 1235 год. во Пула доаѓа блажени Отон, кој во 1241 год. преминал, а чии посмртни остатоци во црквата се чуваат и до денес. Денот на преминувањето е 14 декември, и се слави и денес.

Црквата „Св. Фрањо“ е една најзначајните во Пула, а секако најдолга – има повеќе од 40 метри. Изградена во близина на катедралата, што не е вообичаено, бидејќи манастир секогаш се градел подалеку од црквата. Изградена во дух на тогашното фрањевачко законодавство: едноставно и без фрески, без столбови со едно отстапување во презбитериумот, каде лаконите се засводени во готски стил.

Црквата има две говорници, една за верниците во црквата, а втора за оние кои се собрани надвор, кој податок сведочи за масовно собирање на народот во оваа црква.

Натписи и на глаголица

Црквата „Св. Фрањо“ е посветена во 1553 год. од страна на дувањски бискуп Даниел Воцатиус, фрањевац конвентуалец, обновена е 1647 год., а темелно обновена е во 1927 год., кога е и вратена на редот фрањевци конвентуалци, по стотина години кога служела како војно складиште и пекара. Денешниот изглед на црквата му одговара на оној од 13. и 14. век. Натписите на црквата внатре и надвор ја потврдуваат староста на оваа градба, а меѓу записите постојат и натписи напишани на глаголица. Овдека биле погребувани доста членови на видни пулски племиња. Била сопственик на голем број шуми и ливади, од кои и Шианската шума, која француските власти во почетокот на 19. век ја зеле од фратрите, кои насилно го затвориле манастирот.

Во своето долго постоење црквата доживува развој и падови. Во 18. век во овој дел на Ис-

тра живееле само 600 жители. Тие простори почнале да се населуваат од Далмација и Црна Гора, па дошло до подобрување во земјоделството и сточарството во околина на Пула. Сите тие промени што доаѓале во Истра се одразувале и на манастирот „Св. Фрањо“.

Во 1927 год. во црквата се доселуваат и браќата Падовански кои подоцна, по Втората светска војна, ја напуштаат Пула и се селат во Италија, а на 26 декември 1947 год. црквата и манастирот го преземаат фратрите од провинцијата Св. Јеронима, но во целост просториите им се вратени во 1993 год.

Денеска е најстар манастир и црква на источниот брег на Јадранско море. Оваа црква денес може да прими 2000 верници.

Црквата и манастирот „Св. Фрањо“ се сместени на западните падини на пулското ритче, на половина пат помеѓу Форумот и средновековната тврдина Каштел, на адреса „Успон Св. Фрање Асишког“ 9. Црковните простории на МПЦО од Пула се на истата адреса, на број 6.

Михаела Златеска

ИМЕНКИ (СУПСТАНТИВИ)

(десетти дел)

ОБРАЗУВАЊЕ НА ИМЕНКИТЕ

ИМЕНКИ ОБРАЗУВАНИ ОД БРОЕВИ

Образувањето на именките од броеви се прави со суфиксите:

-ка, -ина (-инка) и **-ица**: десетка, десетина, десетинка, десетица.

ФУНКЦИИТЕ НА ИМЕНКИТЕ ВО РЕЧЕНИЦАТА

Именката ги има следниве функции во реченицата:

подмет: Липите цутат во јуни.

директен предмет: Јана купи **книга**.

индиректен предмет: Му се јавив на **Марко**.

предмет со предлог (предлошки предмет): Се плаши од **вода**.

прилошка определба: Кучето лежи под **маса**.

именски дел од прирокот: Бојан е **ученик**.

вокативна: Сакам да се сретнеме, **Иване!**

атрибут: Купив три **литри** млеко. – **Соседот Игор** прв излегува од дома.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според „Кратка македонска граматика“, 25 октомври 1944)

Пет години „Македонска ура“

На 16 октомври МКД „Билјана“ прослави еден јубилеј од големо значење. Имено, се славеа 5 години од почетокот на емисијата „Македонска ура“, која се емитува на задарското радио 057. Пред точно 5 години на тој ден Мирјана Мајик ја отвори првата емисија која беше посветена на прерано починатиот Тоше Проески. Оттогаш оваа емисија се претвори во прекрасна традиција во која Мирјана Мајик заедно со водителот

Елвис Папик разговараат за најразлични теми во кои главната улога ја има Македонија, македонските верски обичаи, македонскиот фолклор, поезија, песни и многу други теми. Емисијата на 16 октомври оваа година беше повторно симболично посветена на Тоше Проески и слушателите имаа можност да ја слушаат неговата музика. Емисијата „Македонска ура“ е одраз на одличната соработка на МКД „Билјана“ со задарски-

те медиуми, но и пример за тоа колку Македонците во Задар се прифатени од јавноста и во овој случај од слушателите кои сами инсистираа на емитување на емисијата и кога за неа немаше средства. Денот беше одбележан со мала прослава во просториите на радиото и во просториите на МКД „Билјана“.

Е. К. К.

Bekos
Zagreb, Hrvatska

Bekos Lingva
Skopje, Makedonija

URED SUDSKIH TUMAČA I PREVODITELJA

HR-Zagreb, Siget 18C • Avenija Dubrovnik 10 • Tel. 385-1-6525750 • www.bekos.hr

MK-Skopje, N. N. Borče 38/1/2 • Mob.: 389 77 652578 • www.bekos-lingva.mk

Почеток на новата учебна година

Септември обично се врзува за училиште, односно за почеток на нова учебна година за децата на училишна возраст. Овој септември претставуваше уште еден почеток за учениците кои ја посетуваат наставата по македонски јазик и култура во неколку основни и средни училишта во Хрватска. Таков е случајот со училиштата од Загреб, Сплит, Осиек, Пула и Ријека, каде деца од втората и третата генерација на мешани (македонско-хрватски) бракови, но и Хрвати кои сакаат да го изучуваат македонскиот јазик и култура, ја посетуваат оваа настава што се изучува како изборен предмет по моделот Ц.

Наставата влегува во редовниот образовен систем на Република Хрватска, а оценките се запишуваат во свидетелство како изборен предмет. Така, учениците и оваа година ги прошируваат своите

знаења за Македонија, нејзините природни убавини, се запознаваат со кирилското писмо и правописот на македонскиот јазик, изучуваат битни

содржини од историјата на македонскиот народ, но секако одреден број на часови се посветени и на македонската музика и култура.

М. Г.

Врските што пред девет години се воспоставија помеѓу македонското национално малцинство од Сплит собрано во МКД „Македонија“ и ОУ „Скалице“ со секоја генерација на ученици кои го изучуваат македонскиот јазик и култура се продлабочуваат и зајакнуваат. Интересот кој кај нив го предиз-

Македонски јазик и култура во „Скалице“

вика нивната наставничка Милена Георгиевска резултира со континуитет на наставата веќе осум години, а што е најважно, секоја година се појавуваат сè повеќе и повеќе заинтересирани ученици за оваа настава. Вложениот труд на наставничката,

но и добрата соработка со директорката на ова училиште, Жељка Рушчиќ, резултираа со подобрување на квалитетот на оваа настава.

На првиот час присуствуваа и родителите на новозапишаните ученици.

М. Г.

Девет учебни години во Ријека

Оваа година е во знакот на основците и на наставата по македонски јазик во ОУ „Центар“ во Ријека и деветтата учебна година на одржување на настава по македонски јазик. Во целиот изминат период наставата по македонски јазик ја слушале повеќе од сто основци, од кои дел со македонско потекло кои сакале да ги зачуваат и да ги негуваат своите корени, а дел со хрватско или друго потекло кои ја изразиле својата љубов кон Македонија и кон македонската култура, јазик и идентитет. Оваа година наставата во основното образование ја посетуваат око-

лу десет ученици, а за нив, како и досега, е задолжена наставничката Наталија Лековска.

Од минатата учебна 2015/2016 година осмоодделенците кои ја посетувале наставата по македонски јазик, а кои сакаа да продолжат со неговото изучување и за време на средношколските денови, како и новите заинтересирани средношколци, добија можност за понатамошно изучување на македонскиот јазик во Првата сушачка хрватска гимназија во Ријека. Овој проект се реализира благодарение на соработката меѓу Сушачката гимназија и

МКД „Илинден“ од Ријека, особено на иницијативата на неговиот претседател Илија Христовулов и на директорката на Гимназијата Џудита Франко.

На првиот ден во оваа учебна година и во двете училишта, покрај нивната наставничка добредојде на учениците им посакаа и двете претставнички на МКД „Илинден“ од Ријека: Ивона Дуноски-Митев, потпретседател на Друштвото, како и претседател на Советот на македонското национално малцинство за Приморско-горанската жупанија, и Ванѓа Калиќ, претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Ријека. Ана Азеска

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno
grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips
kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja
*Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax: 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilijevski

Вкусовите на Македонија

Салата од свеж зеленчук

Потребно е: 2 краставици, 2 домата, 1 пиперка, 1 главица кромид (средна големина), неколку листови зелена салата, маслинки, 100 г бело сирење, малку мајонез, сол, црн пипер, масло за јадење и магдонос.

Подготовка: Зеленчукот и сирењето се сечат на коцки, освен кромидот. Маслинките се ставаат цели. Сè се прелива со масло и со зачините, се промешува, се додава магдонос и по желба се прелива со малку мајонез.

Телешко месо со грашок и пченка

Потребно е: 600 г телешко месо од бут, 150 г варена пченка, 50 мл масло, 1 лажица путер, 100 мл бело вино, 500 г грашок стерилизиран, сол, зачин, вегета и црн пипер.

Подготовка: Телешкото месо се сече на коцки и се пропржува на смеса од путер и масло за јадење. Се дода-

ва малку сол, 1 лажица вегета, црвен пипер, се додава малку вода и се динста на умерена температура додека месото да омекне. Потоа се одава виното, грашокот и пченката, по потреба и уште малку вода, па уште малку се вари сè заедно. Може да се служи со разновидни прилози или како самостојно јадење.

Колач со вишни

Потребно е: 5 јајца, 1,5 чаша шеќер (малку помалку од 300 г), 1 чаша јогурт, 1 чаша масло за јадење, 2 чаши брашно,

1/2 прашок за печиво, 400-500 г вишни, ванилин шеќер, 1 ванилин шеќер, 1 шлаг. Напомена: чашата е од 2 дл.

Подготовка: Се е намачкан со масло и одвојуваат белките од побрашнет. Вишните жолчките, потоа белките се матат заедно со шеќерот, да се добие претходно изматени жолчките во смесата со белките и се спојуваат. Постепено се додаваат останатите состојки (јогуртот, маслото, брашното, прашокот за печиво и ванилата), но не се мешаат со миксер, туку со рачна мешалка. Кога тестото ќе стане хомогено, се истура во плек кој претходно е намачкан со масло и побрашнет. Вишните треба да се претходно исцедени од сокот. Колачот се става во претходно загреана рерна на 200 степени. Потоа се смалува температурата на 180 степени за да може колачот постепено да се испече. Потребно е 30 до 35 минути, односно кога ќе почнат ивиците да се одвојуваат од тепсијата. Оладен колачот се сече на коцки и се украсува со шлаг и вишни.

М. Г.

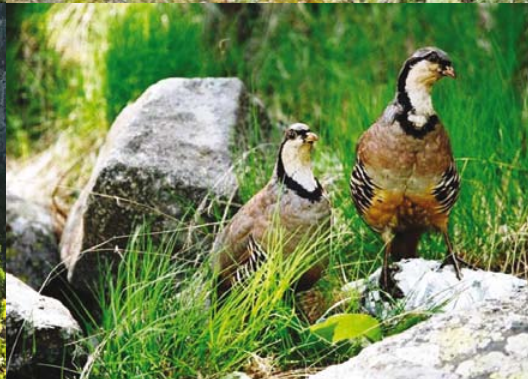

Убавините на Македонија

Љепоте Македоније

НИЗ ЖИВОПИСНИОТ КОЛОРИТ НА ЈАСЕН

Едно од најубавите и најмистичните места во Македонија е Јасен, природен резерват кој се наоѓа во северо-западниот дел и зафаќа делови на планините Јакупица, Сува Планина, Карацица и Сува Гора. Се протега на 32.000 хектари простран шумски терен, а негово водно богатство претставуваат акумулациите Матка, Козјак и Св. Петка, кои изобилуваат со животински видови. Постојат многу природни извори и реката понорница Оча со најразлични карстни форми. Подземните карстни форми пак, се непроценливо богатство и отсекогаш ги привлекувале спелеозите, а пронајдени се и неколку подземни пештери.

Разновидноста на флората и фауната е мошне богата. Убавина на недопрена природа во која живеат ендемични видови на растенија, дури од тропскиот период, но и ретки, ендемични и загрозувани видови од животинскиот свет. Јасен е дом на балканските дивокози и евроазискиот

рис, на мечки, елени, срни, муфлони, диви свињи, волци, лисици, диви зајаци и многу други видови дивеч. Од птиците се заштитени лештарката, белоглавиот мршојадец и бувот, а од флората *Viola koshaninii*, *Thymus oehmianus*, *Dianthus kapinensis* и други растителни видови. Јасен е царство и на пеперутки, пчеларки, славејчиња, цвингалки, фазани, еребици камењарки, верверици, столболки, на шумскиот ползач, зелениот гуштер, копнената европска желка...

За заштитено подрачје резерватот бил прогласен уште во 1958 г., но влезот за туристи бил забранет сè до 2005 г. И денес нема масовна посетеност од туристи, иако се наоѓа на 25 км од Скопје. Дозволена е само организирана посета, бидејќи неговата огромна површина не дава можност за безбедно движење. На располагање се ловечки објекти кои се отвораат по потреба за организирани групи на посетители.

Ловниот туризам во Јасен се рангира меѓу првите три во светот, а ловиштето се смета за едно од најреспектираните. Но, освен ловот кој е строго лимитиран, овој резерват нуди извонредна можност и за екотуризам. Има безброј шумски пастишта и други патеки кои овозможуваат организирање на планински велосипедизам, пешачење, планинарење, јавање, параглајдинг, кампување, риболов, спелеологија, алпинизам, одмор и рекреација. Од големо историско и културно наследство е и сливното подрачје на реката Треска каде се наоѓаат голем број манастири, цркви и светилишта.

Кој го посетил, уживал во природата на грандиозниот Јасен. Со чувство на исполнетост низ глетката на езерата, бескрајното небо и непрегледните планини, во секој период од годината различно обоени, како живописен колорит на примамлива природна уметност.

Е. Петровска